

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. Ż.
od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2018,
przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 maja 2019 r.,
na skutek wniosku prokuratora o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego:
A. P. i K. W.

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Prokurator wniósł o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego A. P. i K. W. od rozpoznania sprawy z odwołania W. Ż. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2018, przedstawionej postanowieniem z 20 marca 2019 r. składowi powiększonemu Sądu Najwyższego przez właściwy do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego skład trzech sędziów tego Sądu. Okolicznością uzasadniającą wniosek złożony na podstawie art. 49 k.p.c., była obawa o brak bezstronności sędziów wyznaczonych do powiększonego składu orzekającego, motywowana tym, że wypracowali pogląd co do zagadnienia

przedstawionego do rozstrzygnięcia składowi powiększonemu przy rozpoznawaniu zażalenia w sprawie, w której zagadnienie powstało.

Sędziowie Sądu Najwyższego A. P. i K. W. złożyli oświadczenia o braku podstaw do wyłączenia ich od rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wyjaśniono w piśmiennictwie (J. Gudowski, w: *System prawa procesowego cywilnego*, red. J. Gudowski, tom III, część 2, Warszawa 2013, s. 1061), pojęcie „składu powiększonego” zostało przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta RP z 6 lutego 1928 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 12, poz. 93 ze zm.) i było przeciwstawiane pojęciu „skład zwykły”, a zatem trzech sędziów, w którym Sąd Najwyższy orzekał w sprawach kasacyjnych (art. 39 p.u.s.p. z 1928 r.). Skład zwykły Sądu Najwyższego był władny przedstawić „zasadę prawną budzącą wątpliwości” do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów (art. 40 § 1 p.u.s.p. z 1928 r.). Dochodziło wówczas do „powiększenia” składu zwykłego przez dołączenie – w miarę możliwości – do składu trzech sędziów przedstawiających zagadnienie prawne, czterech dalszych, tworzących następnie skład siedmiu sędziów (§ 46 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 1 grudnia 1932 r. – Regulamin Sądu Najwyższego, Dz.U. Nr 110, poz. 911). Na gruncie obecnej regulacji podstawą powiększenia składu orzekającego w sprawie jest art. 398¹⁷ k.p.c., mający odpowiednie zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym (art. 394¹ § 3 k.p.c.) i art. 82 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 825) oraz § 107-113 rozporządzenia Prezydenta RP z 29 marca 2018 r. – Regulamin Sądu Najwyższego (Dz.U. 2018 r. poz. 660).

W zgodzie z art. 398¹⁷ k.p.c., przesłanką przekazania zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia składowi powiększonemu jest stwierdzenie przez skład właściwy do rozpoznania skargi kasacyjnej lub zażalenia, że przy rozpoznaniu tego środka prawnego wyłoniło się zagadnienie budzące poważne wątpliwości, których wyjaśnienie jest niezbędne do rozpoznania sprawy, a według art. 82 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, mającego zastosowanie do każdego środka odwoławczego rozpoznawanego przez Sąd Najwyższy, powstanie

poważnych wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia.

„Powiększenie składu” nie zmierza do wykluczenia z niego sędziów zasiadających w składzie właściwym do załatwienia sprawy, w szczególności z uwagi na zapoznanie się przez nich ze sprawą i dokonanie wstępnej merytorycznej oceny okoliczności doniosłych do jej rozstrzygnięcia, lecz do uzupełnienia tego składu o inne jeszcze osoby, których ogląd problemów faktycznych i prawnych występujących w sprawie da gwarancję wypracowania właściwego w niej rozstrzygnięcia. Z tej przyczyny wielokrotnie w składzie siedmiu sędziów rozpoznających zagadnienie prawne zasiadali ci sami sędziowie, którzy zasiadali w składzie przedstawiającym zagadnienie prawne składowi powiększonemu; zdarza się także, że zostają oni wyznaczeni sprawozdawcami zagadnienia prawnego (zob. np. III CZP 7/16 i III CZP 62/16, III CZP 288/08 i III CZP 112/09, III CSK 26/10 i III CZP 10/16, III CZP 141/10 i III CZP 48/11, III CZP 169/15 i III CZP 69/16, I CZ 118/17 i III CZP 25/18). Paragraf 108 regulaminu Sądu Najwyższego zakłada, że Prezes Sądu Najwyższego kierujący izbą - lub z jego upoważnienia przewodniczący wydziału zarządza sporządzenie przez sędziego sprawozdawcę lub sędziów sprawozdawców projektu uchwały lub referatu obejmującego wstępną analizę zagadnienia prawnego przedstawionego do rozstrzygnięcia, co oznacza, że tego rodzaju wstępna analiza zagadnienia, w istocie zbieżna z tą, jakiej dokonuje sprawozdawca w składzie trzech sędziów przedstawiających zagadnienie prawne składowi powiększonemu, stanowi materiał do dyskusji dla składu powiększonego i oczywiście nie oznacza, że sędzia, który go sporządził miałby być traktowany jak *iudex suspectus*.

Trzeba wreszcie dostrzec, że skład siedmiu sędziów może przedstawić zagadnienie prawne składowi całej Izby Sądu Najwyższego (art. 86 § 2 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), a wówczas skład ten oczywiście tworzą także sędziowie, którzy należeli do składu powiększonego przedstawiającego zagadnienie prawne całej Izbie.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

